

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 19 december 2023
Onderwerp Actualisatie beleidsregels domeinen inkomensondersteuning en inkomen

Geachte leden van de raad,

Op 19 december hebben wij het beleid op de domeinen inkomensondersteuning en inkomen geactualiseerd. Met deze raadsbrief informeren wij u over de belangrijkste wijzigingen.

De beleidsregels op de domeinen van inkomensondersteuning en inkomen (voortaan: beleidsregels) bevatten de richtlijnen, voorwaarden en regels voor inkomensondersteuning en inkomen van de gemeente Nijmegen. Ze vormen de basis van de uitvoering van de gemeentelijke inkomens(ondersteunende) regelingen. Jaarlijks beoordelen we of de beleidsregels actueel zijn of dat er aanpassingen nodig zijn. Alle wijzigingen die we doorvoeren vanaf januari 2024 en die effect hebben op inwoners, pakken positief voor hen uit. Verder zijn een aantal wijzigingen het gevolg van positieve ervaringen met proeven. Zo leren we van wat we doen en maken we er vast beleid van.

Het belang van het actualiseren van beleidsregels

Wijzigingen in de beleidsregels zijn het gevolg van nieuwe landelijke en lokale regels, besluiten en ambities. Met beleidsregels leggen we ons beleid vast en geven we uitvoering aan de Participatiewet. Beleid en de uitvoering van beleid zijn permanent in beweging. Daarbij groeit het landelijke besef dat de uitvoering van wet- en regelgeving niet altijd rechtvaardig uitpakt. In Nijmegen zoeken we constant naar de ruimte die er is om de menselijke maat centraal te stellen. Tijdens de actualisatie van de beleidsregels was dit een belangrijk uitgangspunt.

Context Armoede beleid

De huidige Armoede Agenda loopt volgend jaar ten einde. Zoals u weet werken wij komend jaar aan de evaluatie, een startnotitie en de volgende Armoede Agenda. Hierin werken wij

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Isa Corbeek
i.corbeek@nijmegen.nl
0629679239

Marcella Laumen
m.laumen@nijmegen.nl
0631980483

Ons kenmerk

E23.004039

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

de motie “Van armoedebelief naar maatwerk in bestaanszekerheid uit”. De keuzes die op basis hiervan gemaakt zullen worden door uw raad, zullen consequenties hebben voor de beleidsregels. De huidige actualisatie bevat deze wijzigingen dus nog niet.

Een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de beleidsregels

Inkomensondersteuning

We maken vast beleid van de Pilot Energiezuinig witgoed.

Vanaf mei 2023 doen we een proef met het verstrekken van vergoedingen voor energiezuinig witgoed. Inwoners kunnen een vergoeding van maximaal € 600,- krijgen voor een energiezuinige wasmachine of koelkast. Omdat de pilot als succesvol wordt ervaren, willen we hier vast beleid van maken. Voor de meerkosten van een energiezuinig apparaat hebben wij vanuit de SPUK-middelen voor energiearmoede in 2023 € 200.000,- ontvangen. Voor 2024 en 2025 ontvangen wij nogmaals per jaar € 200.000,- uit deze SPUK-middelen voor de meerkosten van het verstrekken van energiezuinige koelkasten en wasmachines. Vanaf 2026 zijn deze middelen niet meer beschikbaar. Dit betekent dat er een financiële consequentie zit aan deze regeling wanneer de rijksmiddelen wegvallen. Wij zullen hierop terugkomen bij u tijdens de behandeling van de Stadsbegroting 2026.

We voegen bij de beleidsregel voor de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (CAZ) een passage toe over verhuizing.

Als iemand gedurende een kalenderjaar verhuist, dient diegene over te stappen naar de collectieve regeling van de andere gemeente. Als dit aantoonbaar niet mogelijk is, mag die persoon de rest van het kalenderjaar in de CAZ blijven. Na het kalenderjaar moet alsnog de overstap worden gemaakt en zal de deelname aan de CAZ beëindigd worden. Hiermee willen we voorkomen dat financieel kwetsbare mensen zorg gaan mijden en in de schulden komen door een niet passende zorgverzekering.

Een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de beleidsregels Inkomen

We maken vast beleid van de Pilot Samenwonen op proef.

De nieuwe beleidsregels Inkomen Participatiewet gemeente Nijmegen 2024 bevatten in artikel 14 het beleid samenwonen op proef. Dit was aanvankelijk een pilot. We maken hiervan vast beleid.

Het college heeft ingestemd met de pilot Samenwonen op proef, oftewel een kennismakingsperiode in de bijstand. Samenwonen op proef was een pilot van 1 jaar en is op 1 april 2022 gestart. Op aanvraag van één of meerdere uitkeringsgerechtigden verlenen wij eenmalig toestemming voor een kennismakingsperiode van 6 maanden. Tijdens de kennismakingsperiode houden de partners allebei hun woonruimte aan en zorgen wij dat de bijstandsnorm van de uitkeringsgerechtigde op gelijke hoogte blijft. Daarnaast bereiden we de deelnemers voor op de (financiële) situatie na de kennismakingsperiode. De kennismakingsperiode is een vorm om op een positieve manier fraude te bestrijden, waarbij we de inwoner centraal zetten.

We actualiseren de beleidsregels met betrekking tot krediethypotheek

De Participatiewet biedt de mogelijkheid om bij overwaarde in een woning aan een inwoner de verplichting op te leggen om deze woning te verkopen. Deze verplichting sluit niet goed aan bij de huidige woningmarkt. De woning kan weliswaar met overwaarde verkocht worden, maar een nieuwe woning kan niet zomaar worden gekocht. Van belang daarbij is de hoogte van de overwaarde. In de nieuwe beleidsregels nemen we op dat het in

redelijkheid van een inwoner verlangd kan worden dat de woning wordt verkocht bij een overwaarde van meer dan €250.000, naast de wettelijke vrijlating. Als de overwaarde lager is bestaat er recht op bijstand als geldlening, maar vestigen we ter zekerheid wel een krediethypotheek. De mogelijkheden om algemene bijstand als geldlening te verstrekken (met een hypotheekrecht op de woning als zekerheid voor de gemeente) worden door deze wijziging groter.

We verplaatsen de bepaling over de garantietoeslag.

De bepaling over de garantietoeslag verplaatsen we van de beleidsregels Inkomensondersteuning Participatiewet gemeente Nijmegen 2024 naar de beleidsregels Inkomen Participatiewet gemeente Nijmegen 2024. Dit sluit beter aan bij de huidige praktijk in de uitvoering. De werkwijze blijft hetzelfde. Dat betekent dat indien inwoners een bestuurlijke boete opgelegd hebben gekregen deze in sommige gevallen in aanmerking kan komen voor kwijtschelding.

We maken gebruik van de mogelijkheid om een bestuurlijke boete onder omstandigheden kwijt te schelden.

We hebben in de Participatiewet de mogelijkheid om onder voorwaarden een bestuurlijke boete kwijt te schelden. In de nieuwe beleidsregels terug- en invordering Participatiewet 2024 maken we gebruik van deze bevoegdheid en nemen we deze op in de beleidsregels.

We voegen een bepaling toe waarin we een bedrag opnemen waarbij we afzien van terugvordering.

In de nieuwe beleidsregels terug- en invordering Participatiewet gemeente Nijmegen 2024 voegen we toe dat we afzien van terugvordering indien het terug te vorderen bedrag minder dan €10,00 is.

Dit staat los van het afzien van invordering. Het kan in de praktijk voorkomen dat een vordering hoger is dan €10, maar lager is dan € 200, in die gevallen gaan we niet tot over tot invordering van de vordering. Het betreft een zogenaamd kruimelbedrag waarbij het niet effectief en efficiënt is om over te gaan tot terugvordering.

We volgen de ontwikkelingen rondom de nieuwe Participatiewet vanaf 2025.

Niet de regels, maar de mens centraal zetten. Dat is het uitgangspunt van het conceptwetsvoorstel Participatiewet in balans. Door een samenhangend pakket van ruim 20 maatregelen wil de regering de Participatiewet weer in balans brengen. Er moet meer evenwicht komen tussen de 3 kernelementen van de Participatiewet: bestaanszekerheid, participatie en handhaving. Dat evenwicht moet worden bereikt door de menselijke maat centraal te zetten en uit te gaan van vertrouwen. Dit wetsvoorstel heeft een beoogde datum van inwerkingtreding van 1 januari 2025. Het jaar 2024 gebruiken we om een goede analyse te maken van de impact van deze wetswijziging op de beleidsregels.

Tot slot

Op de overige beleidsregels zijn geen grote of nieuwe inhoudelijke wijzigingen. De aanpassingen zijn met name tekstueel. Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de actualisatie die wij hebben doorgevoerd op de beleidsregels op de domeinen inkomensondersteuning en inkomen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
Gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

Bijlagen:

1. Overzicht van wijzigingen in de beleidsregels Inkomensondersteuning
2. Overzicht van de wijzigingen in de beleidsregels domein inkomen.
3. Beleidsregels Inkomensondersteuning Participatiewet gemeente Nijmegen 2024.
4. Beleidsregels Inkomen Participatiewet gemeente Nijmegen 2024.
5. Beleidsregels terug- en invordering Participatiewet gemeente Nijmegen 2024.
6. Beleidsregels bestuurlijke boete Participatiewet, IOAW/IOAZ gemeente Nijmegen 2024.